

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an . . . . . 180 Lei
Pe jumătate . . . . . 90 Lei
în America pe an 2 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIREA POPORULUI“, Blaj, Jud. Târnava-mică
Director ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei
a doua și a treia oră 4 Lei.

Neamul bun

Toamna se fac multe căsătorii și nu strică să se știe care este „neamul bun“

Până în zilele noastre românul chibzuește mult și bine până-și mărită fata sau își însoară feciorul. Numai pe unde s'a încuibat năravul țigănesc și tinerii încep a trăi împreună fără știrea părinților, aceștia nu-și mai pot spune cuvântul lor în căsătorie. E bun obiceiul bătrânesc ca fiii, și la încheierea căsătoriilor, să asculte și de sfaturile bătrânilor. Odată, fiindcă părinții sunt cei mai mari binevoitori ai noștri, al doilea, pentru că ei cunosc mai bine lumea și pe oameni, având a se izbi de multe în viață. La români părinții vin înainte de toate, ca fiii lor să se căsătorească cu cineva din „neam bun“. Subt numele acesta, din păcate, românul înțelege de cele mai multe ori „neam bogat“, familie bine înstărită. Pentru avere, — crezând, că aceasta singură face „neamul bun“ — oamenii noștri adeseori își silesc, mai ales fetele, la căsătorii nefericite, cari pe urmă se risipesc. Avera singură nu face neam bun, după care să alergi cu orice preț. Căci sunt multe averi câștigate fără dreptate, și acei cari le au, suferă adeseori de lipsuri trupești și mai ales sufletești, cari nu pot face o căsătorie mulțumită. Adevăratul „neam bun“ nu se cunoaște în rândul întâi după avere, ci numai după sănătatea trupului și a sufletului. Aceasta e adevărata bogăție, la care trebuie să se gândească părinții, când vor să-și căpătuiască bine feciorii și fetele.

Ei trebuie să știe, că aproape așa cum sunt părinții cuiva, vor fi și copiii acestora. Dacă bătrânii au năravuri bune, e aproape sigur, că năravurile acestea le-au moștenit și copiii lor. Căci toate merg după neam, și „năravul din fire n'are lecuire“ și „ce iese din pisică șoareci mândră“. Niciodată poama nu cade departe de tulpina pomului, și „capra sare gardul, iada sare casa“.

De aceea, nu averea trebuie cercetată întâi la legarea căsătoriilor, ci moravurile părinților, ca și ale tinerilor. Și, chiar dela început, trebuie pus preț mare pe sănătatea trupei și a familiei cu care e să ne căsătorim. Căci dacă părinții sunt sănătoși la trup, de obicei așa vor fi și copiii lor. Și ce folos de „căruș cu patru cai“ dacă el nu e bun decât „să te ducă la spitai“. Și cine e sănătos, de obicei e și frumos, așa că părinții nu vor cădea în greșală, să-și însofească pe copiii lor cu cineva de care nu le place.

Iar sănătatea sufletească a cuiva ușor se poate cunoaște din faptele unei vieți întregi ale părinților lui, săvârșite în văzul unui sat întreg. Dacă acele se leagă cu moravuri urite, ori câtă avere ar avea fiul sau fiica lor, nu e pricină să alergăm după ei, fiindcă nu-s de neam bun.

Pentru că: „Oceace au făcut mama și tata, să facă și fiul și fata“.

Ion Agârbiceanu

Vechea Asociațiune

„Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“ își ține adunarea generală la Deva în zilele de 2—3 Octombrie — Ce trebuie să știe fiecare Român despre „Astra“

Bătrâna noastră tovarășie pentru învățatură și înaintare, a luat ființă în anul 1861. Ea s'a zămislit în mintea marilor învățați pe cari îi avea poporul românesc din Ardeal în acele timpuri. Intre acești oameni, și de învățatură și de inimă, vom pomeni în locul întâi pe canonicul blăjan Timotei Cipariu și bunul său prieten Gheorghe Barițiu, tot un fiu sufletesc al Blajului. Ei au lucrat cu binecuvântarea și cu întreg sprijinul celor doi mari Arhieri români ai Ardealului, Andrei Șaguna dela Sibiu și Alexandru Șterca-Șuluțiu dela Blaj.

„Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român“ cum au botezat-o întemeietorii ei, a răsărit curând după întâmplările anilor de aspră vijelie din 1848—49. Părinții noștri de atunci, cărturari și plugari deopotrivă, și-au vărsat cu imbelșugare sângele lor pentru națiune și pentru drepturile poporului. Inșă rsăplata a fost amară și amestecată cu fiere. Avram Iancu, nebiruitul craiu al munților a trebuit să înnebunească de durere, palmuit și batjocorit chiar de ofițerii împăratului pe care îl slujise. Luptele dela Câmpeni, dela Abrud, Mărișel, Alba-Iulia și de aiurea, au fost zadarnice și fără rod, căci mai marii Austriei le-au folosit pentru întărirea lor și nu pentru ridicarea din obidă a celor ce au sângerat.

Poporul românesc din Ardeal a rămas și după revoluția națională din 1848—49 în aceeași stare de durere și de neajutorare. Împăratul dela Viena a fost bucuros că a ingenunchiat pe Unguri, iar pe noi căuta să ne răsplătească cu tinichele, cu medalii, și drepturile ni-le strecura cu paiul. Ne arunca praf în ochi ca să uităm Oâmpia Libertății dela Blaj și drepturile pentru cari a înebunit Iancu.

Intre asemenea împrejurări învățații noștri, cari mai scăpaseră din „vrăjbi“, s'au frământat adânc, ziua și noaptea, și au socotit, că trebuie pregătit un *te-mei nou* pentru păstrarea naționalității și a drepturilor noastre, sunt de lipsă *alte arme* pentru apărarea moștenirii lui Traian în Dacia cea veche dintre cul-

mile Carpaților. Și din frământarea lor s'a zămislit „Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român“.

Lancea și tunurile de cireș din 1848—49 s'au dovedit arme prea slabe împotriva dușmanilor neamului nostru. Lumea se schimbă și drepturile trebuiau cucerite cu armele învățaturii, ale minții ascuțite prin carte și cultură. Deci arhierii și cărturarii pe cari ni i-a dat Dumnezeu după obida suferită în 1848—49, au socotit că marea izbândă pe care au dorit-o toți moșii și părinții noștri, nu poate fi ajunsă decât prin carte, prin lumină, prin cât mai adâncă învățatură pentru toți fiii poporului românesc din Ardeal și părțile ungurești. Iar intruchiparea acestui mare și prea înțelept gând a fost „Asociațiunea transilvană“ dela 1861, care a și devenit apoi marea școală de simțiri românești și de înfrățire a nației noastre din robia ungurească și austriacă.

Așa s'a zămislit „Astra“.

De atunci și până la marele război al izbăvirii, ea a fost cu adevărat chiagul care ne-a ținut laolaltă și ne-a adunat an de an la strălucite „adunări generale“ când la Brașov, când la Blaj, la Sibiu, la Alba Iulia, Miercurea, Năsăud, Mediaș și aiurea, unde, cu toată paza penelor de cocoș ale jandarmilor unguri, ne-am simțit „o nație, o limbă și un sânge“, pregătind și așteptând marea plinare a vremii, când vom putea să ne întâlnim la cetatea lui Mihai, într'o singură țară mare și frumoasă.

Așa chiag a fost „Asociațiunea“ în cei aproape 60 de ani dela înființare și până la unirea tuturor Românilor. Fără să mai amintim de cărțile pe cari le-a răspândit, de ajutoarele pe cari le-a dat celor setoși de învățatură, de comorile pe cari le-a adunat în muzeele și bibliotecile sale.

„Astra“ nu și-a pierdut nici astăzi rosturile sale. Astăzi mai mult chiar decât oricând este lipsă de învățatură și de lumină. Astăzi fără carte, fără cultură, fără înaintare, nu mai poate trăi nici chiar pogănicul dela coarnele plu-

gului. Și, mai ales, și astăzi avem lipsă de marele chiag al unirii tuturor într-o singură tabără de românească și frățască simțire, când politica ne desparte de atâteaori în partide și'n zavistii mărunte. Steagul „Astrei” înălțat cu cinste și cu omenie, ne poate și trebuie să ne unească și acum, în marea tabără a celor ce avem aceeași limbă, același sânge și același rost pe lume!

Președinții „Asociațiunii”

În adunarea dela Deva, care se va ține în zilele de 2—3 Octombrie, Asociațiunea noastră va trebui să-și aleagă un nou președinte. Domnul Vasile Goldiș, președintele de până aci, fiind greu bolnav și-a dat mulțămida. E bine să cunoaștem deci șirul acelor mari cărturari ai neamului nostru, cari au condus „Astra” până astăzi, ca să ne dăm seama ce loc de mare cinste trebuie complinit la Deva. Alesul trebuie să fie vrednic de marii înaintași. Iată șirul conducătorilor „Asociațiunii” dela 1861 până astăzi.

1. *Andrei baron de Șaguna* a fost primul președinte al Asociațiunii, 1861—1867. Baronul Șaguna a fost episcopul și mai târziu mitropolitul ortodox al Ardealului.

2. *Baronul Vasile Ladislau Pop*, a fost mai întâi profesor la Blaj apoi judecător și vice-președinte al guvernului ardelean, ridicat la rangul de baron. Președinte al „Asociațiunii” în anii 1867—1874.

3. *Iacob Bologa*, notar al adunării de pe Câmpia Libertății în 1848 și mai târziu consilier al curții împărătești. Președinte 1875—1877.

4. *Timotei Cipariu*, profesor în Blaj, canonic mitropolitan și vicepreședinte al Academiei Române din București. Președinte 1877—1887.

5. *Gheorghe Barițiu*, profesor în Blaj și Brașov, părintele gazetăriei române din Ardeal, vestit cărturar și scriitor. Președinte 1888—1893.

6. *Ioan Micu Moldovan*, profesor în Blaj, canonic mitropolitan și membru al Academiei Române din București. Președinte 1895—1901.

7. *Alexandru Mocioni*, mare moșier în Banat, deputat în mai multe rânduri și aprig luptător național. Președinte 1901—1904.

8. *Iosif Șterca-Șuluțiu*, fost vice-comite la Cetatea de baltă, apoi deputat. Nepot al Mitropolitului Șuluțiu. Președinte 1904—1911.

9. *Andrei Bârseanu*, vestit profesor la Brașov, inspector școlar la Sibiu, senator. Președinte 1911—1928.

10. *Vasile Goldiș*, profesor la Brașov apoi secretar episcopesc la Arad, fost ministru. Președinte 1927—1932.

A. Melin

Sunetul de clopot

Azi e zi de sărbătoare, zi de odihnă și de rugăciune. Dumnezeu a lăsat șase zile din săptămână pentru lucru, iar a 7-a a lăsat-o ca să ne curățim trupul de murdărie iar sufletul de păcate. Numai atunci suntem cu adevărat oameni creștini, când aceste două părți, din care ne-a făcut Dumnezeu: trupul și sufletul, vor fi îngrijite și curate.

Fiindcă azi e Duminecă, mă scol mai din vreme, ca mergând în grădină, pe iarba verde, să pot citi liniștit, câteva rugăciuni, înainte de-a merge la sfânta biserică.

Timpul e frumos, iar printre pomii din grădină — pe care moșul, fie iertat, i-a plantat în rânduri frumoase și drepte, — este un aier așa de răcoritor și de curat, că parcă mi-se umple pieptul de sănătate, iar gândurile ce-mi trec prin cap, sunt mai curate ca altădată. Păsărelele în grădina noastră sunt așa de vesele, că își scutură penele și ciripesc tot felul de cântece, de ți-e mai mare dragul să stai și să le ascuți. Așezându-mă pe iarba, deschid cartea și încep să cetesc; apoi așa, încetul cu încetul, nu mai aud nici păsărelele voioase deasupra capului meu,

nici nu mai văd soarele ce își face drumul lui, ca în fiecare zi, ci gândurile mele toate sunt acolo departe, la Dumnezeu cel bun, către care mă rog din toată inima ca, îndurându-se spre mine, să mă ajute să pot trece peste toate greutățile din această viață; iar atunci când zilele toate se vor sfârși, să-mi primească sufletul acolo unde toți dreptii lui se odihnesc.

Simt atâta mulțumire și fericire în sufletul meu, încât mi-se pare că tot binele din viață mi-a fost dăruit numai mie. Puțin mă opresc din cetit căci mi-se pare, că se aude un sunet ce vine de departe. Da, într'adevăr, se aude sunetul de clopot, dela bisericuța noastră din deal, care cu glasul lui de aramă ne chiamă pe toți deopotrivă și ne spune, că ceasul de rugă sfântă se apropie pentru toți creștinii.

Satul nostru e așezat pe-o vale destul de lungă, iar bisericuța a fost clădită pe un delușor, aproape de celalalt capăt al satului. Cu multe greutăți abia am putut ridica acest sfânt lăcaș, din cauză că nu suntem nici mulți nici bogați; dar bucuriile noastre de azi, sunt cu mult mai mari ca greutățile avute, mai ales atunci când ne strângem mic și mare sub același sfânt acoperiș și, însoțiți de glasul dulce al preotului, ne ridicăm cu smerenie gândurile curate către Dumnezeu.

Drumul ce trece prin mijlocul satului și duce la biserică e atât de drept că chiar din capătul satului se vede biserică toată, albă și curată, iar în vârful turnului crucea stă dreaptă în sus și parcă-mi face semn să mă apropii. Această cruce și oricare alta, este o mărturie sfântă pentru noi; ea ne spune, că odată, când fiul lui Dumnezeu a venit în lume, să ne învețe ce să facem ca să fim adevărați creștini, oamenii răi l-au batjocorit și răstignit pe cruce și pe când ei îi treceau cuie de fier prin mâini și picioare, din care curgea sângele și roaie, el totuși se ruga lui Dumnezeu să-i ierte și pentru aceasta.

Foița „UNIRII POPORULUI”

Psalmul 136

*La râul Babilonului
În țara cea străină,
Cu inima de amărăciuni
Și de durere plină;
Șiroi de lacrimi am vărsat
Când mi-am adus aminte
De țara noastră, de Sion,
De locurile sfinte.*

*Sălciile se încovoiau
Spre undele tăcute
Că'n ele triste atârnav
A noastre harpe mute.
Tiranul cel nemilostiv
Scrâjnind din dinți ne cere
Cu vre-o cântare din Sion
Să-i facem lui plăcere.*

*Dar — Doamne! — cum vom cuteza
Să prindem harpa'n mână
Și să cântăm cântarea Ta,
În țara cea străină?*

*Ierusalime sfânt lăcaș,
De-mi voi uita de tine,
Să se usuce dreapta mea
Și inima din mine;*

*Și limba de gătlejul meu
De acum să se lipească,*

*De voi cânta în loc strein
La poșta tirănească.
Căci tu vei fi nădejdea mea
În zile triste, grele,
Ierusalime loc preasfânt,
Dorința vieții mele.*

*Iahveh! Puternic Dumnezeu,
Privește a noastre chinuri...
Ni se usucă inima
De jale și suspinuri.
Tu, fiilor Edomului
Le întoarce pe dreptate,
Căci au stricat Sionul Tău
Și sfânta Ta cetate.*

*Necaz, urgie și amar
Să vină preste tine
O, fiică a Babilonului,
Căci silele-ți sunt pline,
Și văd dușmani înverșunați
Trimși de Domnul Sfântul,
Cum face-vor pe fiii tăi
Tot una cu pământul.*

Nic. L. Ioanăș.

Antonie talpa țării

Doamne drăguțele, câtă învâlmășală mai bagă și politica asta în capetele românilor noștri de prin sate! Mai eu seamă în vremea alegerilor, nu este Duminecă lasată de Dumnezeu, în care să nu te caute domni, unii dintr'un partid, alții dintr'altul, și apoi cari de

cari îți spun vorbe mai plăcute și mai măgulitoare.

— „Fraților! — îți zice unul. — Cunoaștem durerile și suferințele dumniavoastre. Știm cum munciți de dimineața și până noaptea târziu, ca să vă câștigați bucașica de pâine amară, care însă nu aveți ce mânca, fiindcă n'aveți bani ca să vă cumpărați și dumniavoastră un kilogram de carne, căci banii țării i-au furat aceia, cari v'au înșelat de atâția ani, și în cari dumniavoastră v'ați fost pus toată încrederea. Dară acum v'ați luminat, și aceia, cari înă nu e luminat, am venit noi să-l luminăm acum. Aveți încredere în noi, fraților, și votați cu noi, căci noi vom face din această țară un raiu, în care fiecare să aibă ce-i trebuie și cât îi trebuie”.

După asta vine un altul, pe care nu l-ai mai văzut de când te-a făcut Dumnezeu, și îți spune, că și el cunoaște durerile și năcazurile, și că le știe îndrepta. Apoi vine altul, care spune că țara pentru aceea merge rău, pentru că cei dela cârmă folosesc tot planurile celea vechi, și că pe cele nouă nu le pricep. Țara trebuie să facă bani câți pleava, ca să aibă toți și să ajungă la toți. Datorii să nu mai plătească nimenea, ci fiecare să rămână cu ce are, adică cu ce nu are. Cine are bani dați împrumut, să nu-i mai aibă, iar cine are datorie, încă să n'o mai aibă, și atunci țara va merge strună.

Lumea ascultă, și unii mai cred, alții mai răd în pumni și parcă se îngrașă de răs vâ-

O, când mă uit la această cruce și îmi închipui durerile prin care fiul lui Dumnezeu a trebuit să treacă, pentru iertarea păcatelor noastre multe, așa mi-ar plăcea, ca toți oamenii să-și închipuie acele dureri dumnezeiești și să nu mai păcătuiască și să fie răi.

Pe drum o mulțime de oameni, îmbrăcați cu haine curate de sărbătoare, s'apropie încet și în tăcere către sfânta chemare, rânduri... nenumărate. Bătrânii... vin la urmă cu pletele albe ca zăpada; sprijiniți pe bățul de stejar, pășesc încet și gânditori, spunându-și rugăciuni în gând.

Curtea bisericești noastre e curată, cu iarbă pletoasă și verde, iar la umbra răcoroasă a pomilor câteva morminte proaspete săpate și cu cruci de lemn, par'c'ar vrea să ne spună: fiți buni și cu suflete curate, căci viața e scurtă și trecătoare.

În biserică, stând ingenunchiați și cu capul aplecat spre pământ, ascultăm glasul preotului ce zice »Pace tuturor« și într'adevăr cea mai sfântă pace se coboară peste sufletele noastre ale tuturor, care cuprinde cea mai mare mulțumire din această viață.

Glasul clopotului se aude acuma mai tare, deasupra capetelor noastre, și par'că vorbește în numele Domnului zicând: veniți cu toții, căci Dumnezeu vostru e bun; vă așteaptă și vă iartă.

Să mergem, fraților, cu toții, mai ales astăzi, când biserica și credința noastră sfântă are atâția dușmani orbiți de strălucirea aurului peritor și de plăcerile trecătoare ale acestei vieți; să nu ne mulțumim numai cu aceea, că noi suntem buni, ci să căutăm pe toate căile, ca să aducem și pe cei rătăciți la lumina cea adevărată, pentruca atunci, când ultimul sunet de clopot ne va însoți plângând în drumul către groapă, răsplata ce vom avea să fie mai mare.

Cornel Pădureanu.

vând cum domnii vin la cerșire de voturi. Toți sunt ocoși, și toți știu scoate țara din năcaz, și cei cari au fost înainte la putere n'au știut nimic. Dar mai ales îți vine cu ciudă să asculți, cum câte un mizerabil de pe la oraș, pe care ori și când îl puteai găsi la ciubărul varmeghiei, acum vine și el și se suie pe masă sus, și asudă și îți vorbește de binele țării, de fericirea poporului, el, care n'a avut în mână lui niciodată o mie de lei, sau dacă a avut-o, a beut-o într'o noapte. Și asta încă știe cum trebuie să meargă țara, pe când el nu știe nici să-și povățuiască familia lui.

Asta zice că toată pricina răului din țară sunt domnii, și că ar fi cu mult mai bine ca în sfatul țării să nu mai fie nici un domn, ci poporul să se conducă el pe el.

Mai gureș și mai sfătos însă era Antonie al Goleșului, care era și el candidat, sau cel puțin mergea cu niște domni de prin Moldova la „pripogandă“ prin sate.

Într'o zi de sărbătoare merse în satul vecin ca să răscolească poporul, să-l deștepte și să-l lumineze, că nădrăgarii mână țara, și că în țara asta, dacă vrem să meargă bine, trebuie toți oamenii să meargă la plug.

— Cine nu știe ara, sau nu știe săpa, sau îi este rușine de acest lucru, fraților — se răcăduia Antonie, — acela nu este vrednic să-l mai ardă soarele lui Dumnezeu drăguțul, ci acela să fie cerșetor, căci noi țărani, noi plugarii, suntem „talpa țării“, și dacă nu câștigăm noi, toată lumea moare de

foame. Nu ne mai trebuie nici un domn, nici om cu carte — zbiera Antonie, — și dacă ar fi după mine, eu aș umbla din casă în casă, și cui știe mai mult decât „Tatăl nostru“, i-aș tăia grumazul cu săcurea. Așa i-aș întreba: — Știi Tatăl nostru, mă? și dacă zice că îl știe, îl mai întreb: — Dar mai mult știi? și dacă zice că nu, atunci îl las în pace, iar dacă zice că știe și mai mult... hait la butuc!

— Măi goleșule, măi, — îi răspunde badea Niculaie Curatorul, un țăran cuminte și cinstit, care avea o judecată cumpănită și sănătoasă. — Măi goleșule, de unde dracu ai învățat tu prostiile astea, și cine ți le-a vârat în capul cel sec?

Mulțimea de țărani nu mai asculta pe Antonie, ci toți se întoarseră înspre badea Niculaie, pe care îl știau, că vorbește la pont și numai când trebuie.

— Cum îți închipui tu măi neam slab, că va putea trăi în vremea noastră o țară fără oameni cu carte?

Tu zici că toți domnii să meargă la plug; dar unde să are mă, și cu ce, dacă n'au pământ? Apoi dacă s'ar împărți pământul la toți cei dela orașe, atunci ce s'ar veni pe fiecare?

Mai zici apoi că plugarul e talpa țării; dar unul singur sau zece douăzeci nu sunt nici măcar o talpă de sanie. Iacă de pildă tu, ce folos aduci tu țării? Cine trăiește după munca ta, când tu nici atâta nu câștigi cât îți trebuie ție? Și câte sute și mii mai sunt ea tine, cari nu numai că nu vând bucate la oraș, dar

Mamele creștine

— Creșterea bună dată copiilor e mai tare decât toate furtunile —

Deodată cu învățăturile sfinte ale Domnului nostru Isus Hristos, s'a răspândit în lume și cineștea deosebită ce trebuie s'o dăm mameilor. Datoria aceasta ne-o arată sfânta Biserică în porunca a patra dumnezeiască, în care stă scris: Cinstește pe tatăl tău și pe mamă-ta, ca să trăiești mult și bine pe pământ.

Spre bucuria Domnului, pe zi ce merge neamul omenească ascultă tot mai mult de porunca aceasta. Sute și mii de oameni țin în fiecare an așa numita „ziua mamelor“, în care laudă și preamăresc pe aceea care a fost și este cea mai scumpă comoară din viața noastră: Mama.

Într'adevăr, omul nu va găsi niciodată o altă ființă mai vrednică de sărbătorit de cât pe mama creștină. Cineștea și onoarea ce i-se poate da nici nu ajunge, ca să-i răsplătească îndeajuns durerile ei multe și rolul nespus de mare ce-l are la îndrumarea vieții omenești spre adevărul și binele acestei lumi și la pregătirea sufletelor, pentru fericirea de veci, prin creșterea corectă și religioasă pe care o dă copiilor ei.

Dacă cercetăm scrierile celor mai învățați oameni, și viața celor mai mari sfinți, constatăm că toți spun următorul lucru: Ceea-ce prinde și învață copilul mic din credința mamei, din sfaturile ei, și mai ales din pildele ei bune, nu uită niciodată. Aceasta fiind prima lui învățătură, e cea mai trainică. Ea se așează adânc în creierul copilului și de acolo îl va lumina toată viața și-l va îndemna numai la fapte bune și frumoase.

Bolșevicii din Rusia cunosc prea bine adevărul acesta și de aceea iau copiii de lângă mamele lor și-i adună în niște școli, unde-i cresc fără Dumnezeu, fără lege, fără iubire față de biserică și față de părinți, și astfel distrug tot ce este creștinesc în sufletul lor și ce este sănătos în trupul lor, ca să iasă din ei oameni plini de păcate, de ură până la

sânge și de nedreptate, cari sunt în stare să facă toate relele și să ducă cea mai urită viață.

Așadar, bolșevicii aceștia, ca să poată duce lupta cu isbândă contra lui Dumnezeu, contra păcii dintre popoare, contra ordinii de stat și contra vieții religioase, răpesc copiii cu forța din brațele mamelor, cari nu s'au lăsat încă de iubirea și de credința în Preacurata Fecioară Maria, și-i țin departe de învățătura bună a acestor mame, ca să-i poată îndrepta pe drumul rătăcirii, pe drumul pierzării sufletului, căci numai așa își pot susține bolșevismul lor.

Din ceace fac bolșevicii, neamul românesc trebuie să învețe că oastea copiilor s'o pregătim așa cum vrem să fie viitorul nostru. Și aci începe chemarea sfântă a mamelor creștine, din scumpa noastră țară. Să apere copiii de cele rele, decând sunt mici, să-i crească în frica lui Dumnezeu. Știm că drumurile Domnului sunt grele și datoria unei mame e și mai grea, căci nimic nu se crește cu atâta trudă ca un copil, dar Preacurata Fecioară Maria, stăpâna cerului și a pământului, întărește pe aceia cari o caută pe Ea și dă putere sufletului și trupului lor.

Așa este dragostea nemărginită a mamelor față de copii. Aceasta le ajută să supoarte cu ușurință toate neazurile și să abzică de multe bucurii trecătoare. De sună clopotele, de cântă muzicile, de merg alții la petreceri, de sunt Paști, ori altă sărbătoare, mama rămâne acasă, cu scumpii copilași. Ea îi culcă, îi învață rugăciunea, îi păzește peste noapte și se roagă pentru ei. Ea îi scoală dimineața, îi îmbracă și-i gătește ca pe niște floricele.

Peste zi tot ea îi grijește, căci ea știe mai bine ca oricine. Le dă curaj la faptele bune și-i ceartă pentru pornirile rele. Mîntea ei luminată de harul cereșc le arată scăderile și-i sfătuiește la cele bune. Ea îi sărută, îi

cumpără și mai multe decât șustărușul dela oraș. Ce drac de talpă ești tu, care numai că îți umbră pământului de geaba, și ce câștigi, tot tu mînci, ba încă trebuie să mai muncească și alt cineva, ca să ai și tu ce mânca anul întreg.

Apoi mai zici că nu mai trebuie domni și că toți să meargă la plug. Dar bine, măi chionule, cine îți va face plugul? Tu nu știi că țiganul covaci nu poate decât să-l ascute și să-l înciocleze, iar cormanul, plasa și bărsa, ba chiar și fierul se face la fabrică. Apoi acolo la fabrică trebuie să fie un om cu carte, un inginer, care să știe cât fier, cât tuciu, cât nisip și ce mai trebuie până să-l vezi bun, ca să nu se imoaiie, că doară fierul nu se scoate din pământ plug sau mașină gata. Apoi cine îi învață carte pe aceia, dacă toți oamenii nu știu decât să dea cu sapa în pământ din răspuțeri. Ba cine alege fierul din pământ și cine îți face sapa? Iar când ți-e nevasta bolnavă că nu poate naște, și moașa nu-i poate ajuta, atunci chemi pe vecinul dacă nu este doftor?

Dar s'o luăm și mai pe scurt, măi mămăligarule. Cine îți face ție pălăria? Ca să nu mai zic de celealalte haine, cari la vreme de năcaz poate că ți le-ai mai putea face și tu, dacă ai avea din ce. Nu cumva voi vreți să începem a lucra iarăși cu pluguri de lemn? Nu vezi tu, orbenice, că nici cu plug de fabrică și nu mai poți răbi pământul să-l lucră cum se cade, și că strugurii nu se fac dacă nu stropești via? Cine îți face spritul sau

mângâie, dar nu-i alintă prea mult; le dă tot ce le trebuie, însă nu lasă banii pe mâna lor. Mama bună nu vrea rătăcirea copiilor ei și de aceea îi ferește de petrecerile păcătoase, de societățile rele și de școala fără Dumnezeu. Ea face asemenea grădinarului harnic, care-și leagă pomii tineri și-i ține tot așa, ca să crească dreapți, să nu-i poată rupe furtunile, când vor fi mari.

Tot mama învață mai ușor pe copii să cunoască cinstea și să țină la ea mai mult ca la orice, pentru părinții lor, pentru renumele bun al neamului și pentru sufletul credincios al strămoșilor lor. Ea pregătește deopotrivă atât pe cel mai bun preot, cât și pe cel mai viteaz ostaș, prin pildele și poveștile pe cari le spune și prin cărțile religioase și patriotice pe cari le lasă copiilor să le citească.

Cât de mare a fost rolul mamelor creștine în creșterea copiilor, ne-o dovedește faptul că toți sfinții mari au avut astfel de mame. Vasile cel Mare a avut pe Maerina, Ioan Gură de aur pe Antuza, iar Augustin pe sfânta Monica. Toți aceștia, ca și împăratul Napoleon și alți oameni de seamă, au mărturicit că mamei lor se datorește înălțarea lor așa de sus și dela ea au învățat mai întâiu să cunoască binele și să ocolească răul.

Iubiți cetitori, în timpul războiului, oamenii s'au cam instrăinat de biserica Domnului și de învățăturile ei. Dar, de câțiva ani încoace, încep a-și băga mințile în cap. Nici nuse mai poate altcum. Răul de azi are rădăcini adânci în sufletul omului și pentru vindecarea lui trebuie schimbat acest suflet, iar schimbarea aceasta nu o poate face știința, ori cât ar fi ea de mare, ci numai pocăința noastră și grija sfântă a mamelor, ca tot ce crește nou să fie bun și cu suflet curat.

Da, slăvite mame, în voi e toată nădejdea poporului român și în școala creștină. Numai stăruința voastră netacată de a crește copiii după legile bisericii și în omenia aceea mare a strămoșilor noștri — cari nu știau ce-i furtul, sudalma, bășia, ura și alte blestemății — se poate lua de-un început bun pentru tămăduirea relelor din viața noastră.

Emil Mesaroș

pumpa de stropit? Au la fabrica aceea nu trebuie ingineri, iar pe ingineri nu profesorii și învățătorii îi învață carte? Când ți-se naște un copil, cine ți-l botează? Sau îl lași să crească așa ca un vițel? Vezi că tu ai avut popă și dascăl în sat, și tot dai în gropi de prost; dar să nu fi avut pe nimenea, cu mă rămășese că pe tine numai legat te-ar mai fi putut ținea, ca pe taurul cel de bivoli.

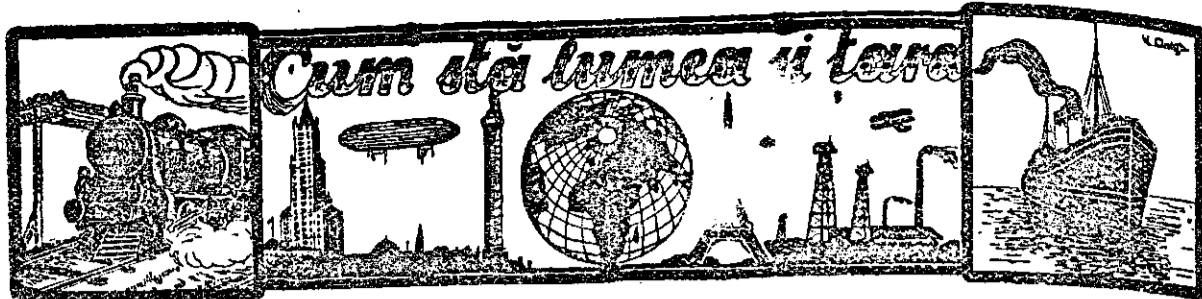
Tu vrei, și cu cei ca tine, să aduci binele țării, mă, care nu vezi numai până în vârful nasului? Vezi-ți de treabă și nu te prosti, când vezi că țările cele mai bogate sunt acelea cari au oameni mai învățați și mai luminați.

Cine ți-ar face ție oțetul pe care trebuie să-l bagi în zamă și cine ți-ar scoate patrolele care îți trebuie în lampă, dacă întrezări lumea n'ar ști mai mult decât „Tatăl nostru?”

Până acum am tot auzit că erău în țară, dar n'am crezut, acum însă, când și voi vreți să îndrumați țara, acum văd de bună seamă că e rău, și îmi vine să zic: — Săracă țară mândră și frumoasă, cine mai vrea să te fericească, niște derbedei neisprăviți, slugi plecate și proaste ale unor șmecheri și șarlatani, cari nu caută decât ea puțul de glină, adică să ia viermele din gura altuia, ca să îl mănânce el!

Lui Antonie de atunci i-a rămas numele „Talpa țării”, dar nici în satul acela n'a mai fost, și mi-se pare că nici în „pripogandă” nu mai merge, căci a mai pățit și printr'alte locuri ea și cu badea Niculaie Curatorul.

N. Lupu

Noutăți politice din țară și străinătate

Lucrările Parlamentului — Experții străini — Noul proiect de lege al conversiunii — Congresul doctorilor din toată lumea la București — Prefectura din Târnava-Mică — Frământările din Germania — Stârșitul conferinței dela Sireza (Italia) — Tăierea capului lui Gorgulofi

La noi în țară lumea stă cu privirea așintită spre statul țării, unde în timpul din urmă, după ce s'au schimbat câteva legi de mai înainte, au început să se dezbătă legi de mare însemnătate pentru viitorul țării.

Din legile mai vechi s'a schimbat *legea drumurilor*, ștergându-se prestația, adică lucrul cu carul sau cu brațele la drumuri.

Am amintit apoi despre schimbarea *legii administrative*, și despre hotărârea de a se face din nou alegeri la sate, iar la orașe și județe se vor pune înapoi consiliile date la o parte pe nedreptul.

Acum se dezbătă în parlament: *legea pentru controlul averilor funcționarilor publici și legea pentru scăderea dărilor*. Anume, la țărani darea se va scădea cu a patra parte (25%), darea după clădiri cu 10% și la micii meseriași se șterge impozitul pe cifra de afaceri. Acestea cu data de 1 Octombrie 1932.

Dar cea mai însemnată lege, care acum s'a depus în parlament este *noua lege a conversiunii*, depusă de dl ministru de finanțe G. Mironescu, și întocmită, spune-se, de dl Iuliu Maniu, după ce s'a ascultat și sfatul experților pe cari ni i-a trimis, la cererea guvernului nostru, Liga Națiunilor.

După noul proiect de lege al conversiunii, se va da o păsuire a datorită pe încă un an și jumătate (18 luni), în care timp datorășii se vor putea înțelege cu băncile și cu ceilalți creditori. Celor cu avere sub 20 jugăre, banii cari îi vor plăti în acest timp, li-se vor socoti ca plățiți îndoit.

Nu intră în conversiune cei cari au mai puțin de 300 Lei datorie pe jugăr la bănci, ori mai puțin de 600 Lei de jugăr la bancă populară. — Cei cu peste 20 jugăre dacă voesc să se bucure de conversiune, trebuie să dovedească, că ocupațiunea lor de căpetenie este agricultura (plugăria) și că cel puțin 60 la sută din venitul lor provine din lucrarea pământului. — După datorii, în cele 18 luni se vor plăti 4 sau 5 la sută. — Vom vedea până în cele din urmă cum va fi cernut și scărmanat acest proiect de lege în parlament și în ce formă va fi votat.

Ministrul de Agricultură a făcut un proiect pentru ștergerea *Comitetului Agrar* dela București și trecerea afacerilor dela el la Curțile de Apel. Afacerile comisiilor județene vor trece la Tribunal, iar cele ale comisiilor de ocol

la judecătorii de pace (de ocol). — Era și vremea.

Mai bine de o săptămână Bucureștii a adăpostit pe *experții străini*, cari au venit din partea Societății Națiunilor să ne cunoască lipsurile și apoi la Geneva, încă în toamna aceasta, să propună darea unui ajutor bănesc României, ca să iasă mai ușor din încurcăturile economice și financiare în cari se sbate.

Tot cam vre-o săptămână au stat prin Capitala țării noastre o mulțime de *doctori* învățați din toate țările lumii, având ei un *congres* (intrunire) în ce privește istoria medicinei. Adunarea lor de deschidere la București a prezidat-o chiar M. S. Regele Carol II.

*

M. S. Regina Maria dimpreună cu arhiducesa Ileana, arhiducele Anton de Habsburg și micul prinț Ștefan au venit dela Viena la Bran lângă Brașov, de unde vor merge la București, iar Marele Voevod *Mihal* a plecat la Londra, unde va sta câteva săptămâni la Mamă-sa.

Se vorbește de o nouă *înțelegere* a României cu *Rusia*, pentru a trăi în pace și bună vecinătate.

*

Cu strămutarea la Blaj a *capitalii județului Târnava-Mică*, e tot pricină. Din lupta dintre Blaj, care cere ca legea să se înfăptuiască și să fie capitală nu numai în lege, în cărți și hărți ci și în realitate, și dintre Diciosânmărtin, care ar vrea să nu se mute de acolo prefectura și administrația financiară, se pare că scurta o va trage dl prefect al județului *Dr. Cornel Ordace*. Cel puțin gazetele ungurești (Bukaresti Lapok) scriu că dl Ordace, care a voit să mute capitala va fi delăturat și în locul Dsale va fi numit dl avocat Dr. Ilarie Holom din Dumbrăveni, care va lăsa deputăția sasului Hedrich și despre care se știe că este împotriva mutării capitalei. Dacă se va face aceasta, ungurii și sașii vor bate în palme de bucurie, iar Blajului i-se va da o palmă pe care n'a meritat-o. Dacă din strămutarea capitalei de județ la Blaj, nici de data aceasta, sub a doua cărmuire a partidului național-țărănesc nu se va alege nimic, se șvonește că satele din plasa Blaj vor cere să fie trecute din nou la județul Alba, de unde au fost deslipite în 1925, când Blajul a fost ales prin legea administrativă să fie capitală a județului Târnava Mică.

Din strădănită. În Germania frământările lăuntrice continuă. Parlamentul nou intrunit a votat contra guvernului lui Popen, susținut de președintele republicii, mareșalul Hindenburg. Insa Popen nu s'a lăsat să fie papă-lapte, ci îndată a și împrăștiat din nou parlamentul. Astfel, în Germania, în acest an, a treia oră se fac alegeri generale.

Tot Germania a cerut Franței ca să fie îndreptățită să se înarmeze la fel cu celelalte țări. Va să zică, pe când toate țările se intrunesc la Geneva, pentru conferința dezarmării, pe Nemți îi arde să-și mărească armata și să-și sporească armele. Vom vedea ce va eși și din asta, deoarece tratatul de pace dela Versailles oprește înarmarea Germaniei.

Conferința economică dela Stresa (Italia) și-a isprăvit lucrurile. S'a hotărât ca țările industriale să cumpere bucate din țările agricole din mijlocul și răsăritul Europei, iar nu de peste Ocean, nădăjduindu-se că astfel se va sui prețul bucatelor. Dl. ministru Virgil Madgearu, care a fost președinte al reprezentanților din țările agricole, ne-a

reprezentat acolo cu multă vrednicie și pricepere.

La Paris a fost decapitat cu ghilotina rusul Gorguloff, cel care împușcase pe președintele Franței, pe cinstitul bătrân Paul Doumer. — Președintele de acum, Lebrun, nedându-i agrățierea (iertarea) cerută, cuțitul mașinării și-a făcut slujba și a retezat capul nebunului care a luat viața unui om nevinovat.

În Algeria din Africa s'a petrecut de curând o mare nenorocire de cale ferată. Un tren cu 31 vagoane încărcate cu soldați, a sărit de pe șini și s'a prăbușit într-o prăpastie, omorînd 128 soldați și rănind pe alți 160.

Japonia a recunoscut Mandgiuria ca țară de sine stătătoare, ceea ce a stârnit mari nemulțumiri în China.

La Geneva la sfârșitul unei acesteia se adună din nou marea adunare a Societății Națunilor, pentru ca să mai descurce ițele încălcite ale politicii de azi.

Cor.

Omorul din comuna Meteș

O bandă de tâlhari au ucis pe bătrânul preot Ioan Ursa din comuna Meteș, județul Alba — tâlharii au fost prinși.

Zlatna, 9 Septembrie

În noaptea de Sâmbătă spre Duminică 14 Septembrie, în comuna Meteș din județul Alba s'a săvârșit unul dintre celea mai groaznice omoruri câte s'au pomenit dela război încoace. Oameni fără Dumnezeu, slugi ale diavolului și ale întunerecului, au intrat în puterea nopții în casa unui slujitor al altarului și l-au ucis cu lovituri de topor, ca să-l jefuiască. Cel ucis era un preot bătrân de 74 ani, care a păstorit în satul său peste 45 de ani și era cunoscut ca om bun, blând și iubitor de celea sfinte.

Tâlharii au intrat în casa preotului pe fereastră, după ce au stricat obloanele de lemn și au tăiat sticla. În fața casei, sub ferești, era și un gard de sârmă ghimpată; aceasta încă au tăiat-o hoșii, de și-au făcut loc.

Preotul Ioan Ursa dormia în aceeaș odaie cu preoteasa, femeie bătrână și dânsa, cu care a trăit aproape un veac de om. Când au sărit hoșii prin fereastră, moșneagul preot i-a auzit și s'a ridicat din pat, mergând spre masă. În timpul acesta tâlharii l-au pândit prin întuneric și l-au tocat cu toporul în cap.

Bietul bătrân a căzut la pământ ca trăznit.

De sgomotul căderii s'a trezit și preoteasa. Simțind despre ce este vorba, a început să strige „tulai-tulai” și să plângă cu spaimă cumplită. Apoi se ruga de bandiți să nu omoare pe părintele. Sărmana preoteasă nu știa că preotul era mort atunci, într-o baltă de sânge.

Bandiții dacă au auzit vetele preotesii, au năvălit la dânsa și au întreat o de bani, de scumpeturi. Apoi, amenințându-o cu moartea, au acoperit-o cu perinile și țoalele din pat, ca să nu mai strige!

— Dacă vrei să mai trăiești, să nu mai scoți nici o vorbă!

Păgânii de hoși au cotrobăit toate sertarele și puicurile din casă, luând cu ei opt mii de lei bani uscați și toate scumpeturile ce le-au găsit, ca inelele și cerceii din tinerețe ai preotesii, și alte asemenea. Apoi s'au făcut nevăzuți.

Bătrâna preoteasă în timpul acesta leșinase de spaimă și de frica morții. Când s'a

trezit, era liniște în casă, scaunele răsturnate, hainele răvășite prin colțuri, iar pe podele zăcea preotul bătrân, cu barba cea albă și cu pletele cărunte încruntate în sânge.

Preoteasa a început iarăș să strige ajutor, să se scoale vecinii și satul. Sluga preotului dormia în pridvorul casei, spre curte, și el n'a auzit nimic, nici nu știa ce s'a întâmplat. Au năvălit vecinii și poporeni la strigătele de ajutor, dar bandiții fugiseră demult și nici de urme nu li-se mai știa.

În ziua de 6 Septembrie s'a făcut înmormântarea preotului ucis Ioan Ursa. Prohodul a fost slujit de către Protopopul Baba din Alba-Iulia, fiind de față și trimisul episcopesc dela Cluj, apoi toți preoșii din împrejurimi și popor fără număr! A lost un prohod cu multă jelanie și obidă. Plângea tot norodul de o soartă atât de cumplită, cum a avut-o popa Ioan din Meteș.

Când încheiu această corespondență aflu că tâlharii din Meteș au fost prinși. Căpetenia lor este un șofer fără ocupație dela București, cu numele Pamfil zis Teofil Cercea, care-i de naștere din aceeaș comună Meteș. El are patru soți sau tovarăși.

Tot această bandă a jefuit și pe un casier dela căile ferate, care ducea bani la lucrători cu drezina. Jaful acesta încă s'a întâmplat în hotarul comunei Meteș.

Iată ce se alege din mulți copii cari pleacă în lume să-și caute norocul! Se întorc acasă ca să ucidă și să jefuiască! Decât așa noroc, mai bine să nu plece niciodată.

Correspondent

Polonia cumpără pepeni verzi din România. În Polonia, din cauza vremii prea rece, nu se fac nici pepeni, nici struguri. De aceea aceasta fără cumpără pepeni din străinătate. Foarte mulți pepeni cumpără din România. Pepenii pe cari li cumpără mai bucurosi, sunt cei cari au formă rotundă, nu lungăreață și au culoare verde, mlez roșu și sămburi negri. Nu-i cumpără pe cei cu mlezul alb și sămburii negri sau cu mlezul roșu și sămburii albi.

Din lumea largă

Biserica în America de Nord

Biserica are în America de Nord un loc de frunte. Creștinismul catolic face progrese ulmitoare în această parte a lumii, al cărei locuitori sunt în cea mai mare parte protestanți și dușmani ai bisericii. Ca să ne putem face o iconă despre starea de azi a bisericii catolice din America de Nord (alci înțelegând Canada și Statele-Unite), vom examina puțin clerul și credincioșii, căci ei sunt aceia în cari se oglindește biserica.

Preoșii catolici nord-americani sunt foarte zeloși, cucernici și buni la inimă. Aceasta o dovedește pastorația lor, care aduce an de an peste șaptezeci de mii de rătăciți în sânș sfintei biserici romane.

Cei 20 milioane creștini catolici din Statele-Unite și cei 4 milioane din Canada sunt păstoriți de 28.500 preoși, de 16 metropolii și peste 100 episcopi. Biserica mai are peste 150 seminarii în cari învață aproape douăzeci mii clerici.

Ordurile călugărești încă sunt foarte numeroase și puternice. Cel mai de seamă este ordul părinților iezuiți al cărui membri ating numai în Statele Unite numărul de 4250. Aceștia susțin și conduc 13 Universități și o mare mulțime de școli secundare și primare.

Zelul, râvna cu care muncește clerul catolic din America de Nord nu poate fi lăudat în deajuns. Lasă că nici izbânzile nu lipsesc spre mai marea mărire a lui Dumnezeu și a sfintei sale biserici.

Credincioșii nord-americani încă sunt foarte de lăudat. Sunt creștini plini de viață. Ei sunt cu adevărat „lumina lumii și sarea pământului” pentru cei 97 milioane de protestanți, anabapțiști și alți eretici și păgâni cari conlocuesc cu ei. Pururea hărțuiți de contrarii lor, ei stau strâns uniți în jurul bisericii, ascultându-o, și ajutându-o cu toată dragostea și din toate puterile. Amintesc că au o cinste deosebită față de gazetele bune.

Ce să zicem de faptele îndurării creștinești?! Nu este oraș muncitoresc, în care să nu găsești mai multe spitale pentru bolnavi, azile pentru bătrâni și neputincioși, căminuri cu prețuri foarte reduse — toate întreținute din mila credincioșilor. Ce să zicem de școlile confesionale cari se ridică la șapte mii fiind cercetate de două milioane patrusute mii, școlari întreținute și acestea din mila credincioșilor!? Dolarul poate face lucruri creștinești foarte de lăudat atunci când ai credință!

I. Vultur.

Din bătrâni

Pe scoarța unui „Acatistier” tipărit în Blaj la 1763, cetim următoarea însemnare:

În anul 1802 în 14 zile a lui Octombrie, fiind în vii la cules, așa s'au cutremurat pământul cât se mișcau pomii, vițele, ca mărgelele la grumășii fetelor. Și, a doua zi de Sâmedru, au căzut o zăpadă groasă și până atunci nimica n'am fost sămă[nat] că au fost tot anul secetă. Și la vii nimica nu am fost lucrat până atunci. Și din cutremurarea pământului a căzut ceriul [bolitura] la biserica Sașilor.

Iubiți cititori!

Nu uitați să trimiteți prețul abonamentului la foaie!

Gandhi, curiosul conducător al Indienilor

El vrea să moară, fiindcă Englezii au făgăduit drepturi poporului de jos din Indii

În gazeta noastră a mai fost vorba de Mahatma Gandhi, marele conducător politic al poporului indian, care a plecat la Londra pentru a să-și apere poporul și a suferit mult, chiar foarte mult, pentru el. Nu putea suferi Gandhi ca Englezii să-și bată joc de poporul indian, să-i împileze și pe mai departe și să-l nefericească. De aceea a luat lupta pe față, o luptă înverșunată.

Mai nou Gandhi a hotărât greva foamei, întrucât Englezii își vor duce în aplicare planul de a da drept de vot poporului de jos din Indii.

Stăm înmărmuriți în fața acestei hotărâri și ne întrebăm: Ei bine, se poate? Gandhi, marele luptător pentru libertate, să se lupte împotriva libertăților pe cari le făgăduiesc Englezii poporului de jos?

Da, așa este. Gandhi este împotriva. Și pentru ce?

Pentru că poporul indian este împărțit în mai multe caste, adică clase sau tagme: a preoților, a nobililor, a soldaților, a negustorilor și a poporului de jos numit *paria*. Așa le prescrie religia lor. *Paria* sunt cu totul excluși dela viața liberă, ei sunt slugi, fără drepturi și fără libertate.

Englezii, ca să poată stăpâni Indiile și pe mai departe, — și dați-va seama că cele două Indii au un teritoriu de 4 milioane 715 mii de kilometri pătrați, cu 325 milioane de locuitori, — și văzând că cu nobilii n'o pot scoate la cale, au hotărât să-i scoată din robie pe „*paria*”, să le dea drept de vot la alegeri și astfel să poată stăpâni și mai departe, încă vreo câteva sute de ani, până acești „*paria*” vor avea și cultură, și astfel vor înțelege ce înseamnă robia ori libertatea.

Gandhi, știind că dreptul de vot dat la „*paria*” este numai ca să-i poată robi mai mult, a spus dlui Macdonald, ministrul președinte al Angliei, că el nu poate primi aceasta și că prin urmare, întemnițat cum este, va face greva foamei până la moarte, pentru că el nu poate lăsa ca Englezii să-și bată joc de religia Indienilor.

Și s'a ținut de cuvânt. Dl. Gandhi a intrat, cu ziua de 20 Septembrie, în greva foamei, cu toate că Englezii i-au redat libertatea. Nouă ni-se pare această faptă a lui Gandhi răutăcioasă, Indienii însă îl adoară ca pe un fel de zeu al lor.

Deschiderea școlilor. În ziua de 16 Septembrie s'au deschis în toată țara școlile de prin orașe, așa numite școli secundare (gimnazii, licee, școli normale, comerciale ș. a.) S'au deschis și școlile noastre dela Blaj, în care numărul școlărilor crește din an în an. Nici chiar criza grea din aceste timpuri nu se simte la școlile noastre. Până când scriem acestea șire s'au înscis la:

Liceul de băieți, în 14 clase 446 elevi; Liceul de fete (7 clase) 221; Școala normală de băieți 117; Școala normală de fete 104; Școala comerc. sup. de băieți 87; Școala comerc. sup. fete 64; Școala primară de fete 76; Școala de menaj pt. fete 48; Școala de arte și meserii 40. În total 1203.

Înscrierile la teologie se fac numai la 2 Octombrie.

Papa Pius XI și căsătoriile. Ca să arete cât ține de mult la căsătoria creștină, Preafericitul Părinte Papa Pius XI. a hotărât că va primi de aici înainte cu drag, în audiență, pe toate perechile tinere cari își fac călătoria de nuntă la Roma. Le va primi într-o sală a parte, le va binecuvânta și le va dărui câte un rozar și câte un medallon. — Marile gazete din Roma spun că în urma acestei făgăduințe se vor prezenta an de an, în audiență la Preafericitul Părinte, sute de mii de perechi tinere.

În Rusia pământul rămâne pustiu. În împrejurimile orașului Novosibirsk, capitala Siberiei, pământul care altă dată era lucrat, astăzi e plin de buruieni și rămas nelucrat, din pricina că țărani au fost alungați, iar pământurile au fost luate de Stat, pentru ca să le lucreze el. Siberia este așa de mare cât aproape întreagă Europa, și dacă așa sunt stările în împrejurimile capitalei, ce va fi prin celelalte părți unde ochii căpeteniilor se văd mai rar!

Poamele căzute. E vremea când multe poame cad de pe pomi. Acestea poame în fiecare zi trebuie adunate. Pe acestea poame se găsește sămânța feliuritelor boale, cari vor ataca pomii. În acestea poame se află și mulți viermi. Dacă poamele căzute se

lasă pe jos, viermii ies afară, și își fac un fel de țesătură, sub care petrec iarna și primăvara se schimbă în păpușe, din care ies fluturii, cari iarăși vor ataca pomii. Poamele adunate de pe jos se dau la porci sau se curăță de partea stricată și se face din ele marmeladă sau țuică.

Rezultatul târgului al 25-lea din Praga. În zilele de 4 până la 11 Septembrie s'a ținut la Praga, capitala Cehoslovaciei, al 25-lea târg, la care s'a putut constata că criza începe a mai scădea. La acest mare târg au luat parte negustori nu numai din întreaga Europă ci și din America. Toți acești negustori au putut constata o ușoară îmbunătățire a crizei, care începe a trece din Cehoslovacia în spre noi.

Sfântul Părinte dela Roma despre peregrinaje. Înainte de a pleca la Lourdes, s'au prezentat la Sfântul Părinte mai multe mii de peregrini italieni, cerând binecuvântare papală. Sfântul Părinte le-a ținut o foarte frumoasă vorbire, din care reținem următoarele: Un peregrinaj este cu totul altceva decât o simplă călătorie. Peregrinajul trebuie făcut în duhul abnegațiunii, adică a abțicerii de foleose trupești, și în duhul pocăinței. Insuș Domnul nostru Isus Hristos a fost cel dintâi peregrin, când s'a pogorât din ceruri pe pământ, și întreagă viața lui a fost un continuu peregrinaj, pe care-l face și acum în sfânta Cuminăcătura. De câte ori nu merge el la bolnavi și mai ales la cei gata de moarte! Celce face peregrinaje la locurile sfinte, la mănăstiri, la icoane făcătoare de minuni deci bun și creștinesc lucru face.

O școală de viitor. Școala de Arte și Meserii din cartierul Principele Carol, București, primește imediat și fără examen, la mecanică, 40 elevi interni, având clasele primare și etatea 14—16 ani. Școala le oferă gratuit burse pentru jumătate din costul întreținerii. Cei cu clase gimnaziale sau liceale sunt primiți la curs superior. Doritorii cer înscrierea prin scrisori închise și recomandate, având înăuntru mărci de 16 Lei pentru răspuns și prospect. Director și profesor, *Inginer M. Mihăileanu*.

Unul care și-a făcut singur lege împotriva înjurăturii. În comuna Căpâlna de jos, jud. Târnava Mică, este un tânăr, în vârstă de 21—22 ani, anume I. Pocan, care în ziua de 8 Septembrie (Sântă Maria Mică) s'a spovedit și cuminecat și a cerut preotului să-i joare că nu va mai înjura de Dumnezeu. Preotul i-a răspuns că acest lucru e foarte greu, pentru că dacă s'ar jura și n'ar ținea, ar fi foarte rău. Dar tânărul, îndemnat de o mare dragoste față de Dumnezeu, a făcut un legământ întru aducerea aminte a căruia poartă pe piept o cruce cu inscripția: „I. A. L. C. I. A. 32”, ceea ce înseamnă „în amintirea legământului contra înjurăturii anul 1932”. — Pilda aceasta minunată grăiește dela sine.

O interesantă adunare la Berlin. Înainte cu câțiva ani Papa Pius XI. a hotărât să dea o nouă sărbătoare lumii catolice, prin care să-l preamărească pe Domnul nostru Isus Hristos ca pe un rege. Lumea a primit cu mare însuflețire noua sărbătoare și a început să-l sărbătorească pe regele Hristos cu toată însuflețirea. Mai mult, oameni însuflețiți au și ținut a doua mare adunare, la Berlin, în care l-au preamărit pe regele Hristos. Cu acest prilej au luat parte zeci de mii de oameni din toate părțile lumii. La această adunare zisă pe domnie congres, s'a arătat că lumea nu va putea scăpa de bolșevism decât prin

Arme pentru viitoarele războaie

Toți puternicii de astăzi ai țărilor strigă în gura mare că noroadele nu trebuie să se mai bată niciodată și că națiile să trăiască în bună pace. Așa vorbesc și așa spun pe la conferențele de pace, cari dela o vreme sunt tot mai dese, însă cât pe ascuns, cât mai pe față, toți se înarmează și se gată de viitorul mare război. Iată în acest chip soldați cu celea mai nouă măști de apărare în potriva gazelor de luptă. Acestea măști sunt mai ales pentru tranșee și peșteri, sau pentru găurile de vulpe cum s'au numit în marele război. Țările își dau acum silința ca toți cetățenii lor, deci și civilii, să aibă măști de gaz, pe cari la caz de primejdie să le poată folosi.

două mijloace: 1) dacă se va nizu ca fiecare om să aibă pâinea cea de toate zilele și 2) dacă se vor ținea în toată lumea cât mai multe misiuni populare.

Loculor îngropat de casa sa. În comuna Troița din județul Mureș un ungur cu numele Itveș avea o casă foarte dărăpănată. Abia se mai ținea în picioare. Vecinii de multeori i-au zis să bage de seamă, să nu pată vre-o șodenie cu casa lui, că prea e stricată și clătinată de vânturi. Ungurul nu voia să știe. Nici nu se îngrija măcar, să-i puie o proptă, ori o răzămătoare. Într-una din nopțile trecute asupra satului s'a lăsat un vânt puternic și casa lui Itveș n'a putut să se mai țină în balamale. Dimineața în locul ei s'a găsit un morman de pale și de pereți căzuți, iar la fund, stăpânul nepăsător turtit. Prăbușirea casei l-a omorât în somn.

† **Ioan Fulcea** paroh, v. protopop onorar în Șinca Veche, jud. Făgăraș, după o viață de muncă, închinată neamului, bisericii și familiei, împărțit cu Sf. Taine, a părăsit această viață, în ziua de 16 Septembrie, în al 66 an al vieții și al 37 de preoție, pentru a trece la odihna vieții vecinice. Inmormântarea osemintelor pământești a avut loc Duminecă, în 18 Septembrie, orele 2 p. m., în cimitirul din Șinca Veche. Odihnească în pace!

† **Văd. Carolina Folea născ. Frătilă**, preoteasă văduvă a repausat în Domnul în ziua de 20 Septembrie 1932, în anul al 74 al vieții și al 5-lea al văduviei, după lungi și grele suferințe. Inmormântarea a avut loc Joi în 22 Septembrie 1932, în cimitirul bisericii gr.-cat. din Bozlaș. Să fie partea ei în latura celor drepți!

Cum se organizează cei fără Dumnezeu

Cetitorii acestei gazete știu că în Rusia este o organizație a celor fără Dumnezeu. Ca să poată fi membru al acestei organizații, lucrătorii trebuie să plătească, cei cu venit lunar de 100 ruble — 60 copeici la an; cei cu venit lunar de cel puțin 200 ruble — 1 rublă, cei cu venit de 300 ruble — 2 ruble, cei cu mai mult de 300 ruble — 3 ruble. Până și femeile și copiii trebuie să plătească cel puțin 60 de copeici la an, altfel e vai de capul lor. Cu acești bani acești oameni fără Dumnezeu susțin 23 ziare și reviste, în 12 limbi. Acuma însă au de gând să-și înmulțească ziarele și revistele și să le răspândească și mai mult în lume. E-au introdus la sate așa-numitul „hectar fără Dumnezeu”, adică un hectar de pământ pe care-l cultivă cei fără Dumnezeu în folosul mișcării și societății lor. Mai nou se străduiesc să întemeieze biblioteci fără Dumnezeu în toate satele și să înmulțească filmele cele fără Dumnezeu. Și mai nouă sunt așa-numitele „universități pentru copii, potrivnice religiei”. Cea dintâie universitate de felul acesta s'a deschis în orașul Cistipol. Ea este cercetată de 300 copii. Aceia dintre copii cari vor face cea mai mare și mai bună propagandă împotriva lui Dumnezeu, vor fi premiați. Afară de aceste mijloace au mai hotărât să încurajeze pe scriitorii străini fără Dumnezeu și să le traducă scrierile în limba rusească. — Toate acestea nu sunt povești, nici fantezii, ci adevăruri crude.

Iată ce știu produce fiii satanei! Dar noi, fiii lui Dumnezeu, ce facem pentru răspândirea măririi lui Dumnezeu?

Citiți „UNIREA POPORULUI”

Marile serbări ale catolicilor unguri la Oradea

În zilele de 10—11 Septembrie s'a ținut la Oradea a șaptea mare adunare a catolicilor unguri. Inceputul s'a făcut la biserică, unde Preasfântul Fiedler al Orzii a slujit o sfântă liturghie, iar profesorul Scheffler a predicat. A început îndată marea adunare, la care a luat parte, ca reprezentant al guvernului, dl inspector general Dr. M. Ienciu. S'au trimis apoi telegrame Papei și Regelui, iar când a bătut ora 12 și a început să sune clopotul, bătrânul episcop Majláth dela Alba Iulia a început să zică rugăciunile Bunevestiri. A fost ceva de nedescris, rugăciunea deodată alor câteva zeci de mii de catolici.

Hotărârile mai de seamă ale acestei mari adunări sunt următoarele: 1. Să se numească și la Cluj, cum s'a numit deja la Timișoara, un preot anume, care să conducă reuniunile tinerilor. 2. Să se înființeze pe tot cuprinsul țării reuniuni de muncitori catolici. Cea mai mare reuniune de acest fel a întemeiat-o părintele Lázló la Timișoara, după pâr. episcop Pacha al Timișoarei a adunat dela Șvabii din Banat peste 1/2 milion Lei.

Pe urmă s'a ținut procesiunea, pe străzile mai de seamă ale orașului, la care au luat parte la 15 mii de oameni, cu lumini aprinse în mâini. Anul viitor se va ținea a 11-a mare adunare a catolicilor unguri, la Gheorgheni.

Starea țăranimei în Japonia

Japonia e cea mai frumoasă țară din părțile răsăritene ale pământului. Cu toate acestea țăranimea de acolo este foarte săracă. Din pricina scăderii prețurilor la toate roadele pământului, precum și din pricina cametelor mari ce se plătesc după împrumuturi, fetele țăranilor mai săraci sunt vândute pe câte 5—10 ani ca lucrătoare în fabrici, sau sunt vândute chiar și pentru totdeauna ca și pe vremea sclăviei.

Mai mult de jumătate din pământul arător al acestei țări este în stăpânirea boerilor, cari îl arendează țăranilor pe un preț foarte mare. Țăranii nu au nici vite, nici unelte economice și lucrează pământul numai cu mâinile ca și în vremurile vechi.

Oastea chineză gata de luptă

Lumea noastră e un mare și neodihnit furnicar. Furnicar mai rău decât al harnicilor făpturi lucrătoare, fiindcă în lumea oamenilor nu înceată niciodată zavistile și războaiele. Undeva pe fața pământului totdeauna sunt ciocniri și războaie. Așa este acum în răsăritul îndepărtat, unde Chinezii sunt tot în groază de război din partea Japoniezilor, cari vreau să imbuce oșhalcă mare din țara dintâi

Chipul nostru arată o companie de Chinezii gata de luptă. Ofițerii iau în seamă trupa și împart porunci.

Pagubele pricinuite recoltei de grâu din anul acesta

În anul acesta a bântuit amar rugina grâului și opăreala. După rapoartele trimise la Ministerul de agricultură, de către Camerele de agricultură, pagubele suferite de grâu se înfățișează astfel:

1. În *Basarabia* au fost atinse mai cu seamă județele Ismail și Cahul. Pagubele ating aproape 40 procente din recoltă. Urmează apoi județele Tighina și Lăpușna, cari au pagube de 20—30 procente. Celelalte județe sunt mai puțin atinse.

2. În *Bucovina*, numai județul Cernăuți, care a avut mai mult pământ sămănat cu grâu, are o pagubă de aproape 20 procente din recoltă.

3. În *Banat*, cel mai pagubit este județul Arad, unde în unele locuri, rugina a nimicit până la 90 procente din recoltă, apoi în județul Severin s'a nimicit până la 50 procente din recoltă, iar în județele Timiș-Torontal și Caraș aproape 30 procente din recoltă.

4. În *Transilvania*, județele Bihor, Alba și Hunedoara au suferit pagube până la 50 procente din recoltă, iar județele Făgăraș, Târnava mare, Târnava mică, Sibiu, Sălaj și Năsăud vre-o 30—40 procente și județele Mureș, Turda, Cluj și Someș vre-o 20—30 procente.

5. În *Vechiul Regat*, celea mai atinse de rugină sunt județele Dolj și Romanați, cu 70—80 procente, apoi urmează județele Teleorman, Vlașca, Ialomița, Ilfov, Tulcea, Argeș, Dâmbovița, Prahova, Buzău și Râmnicu-Sărat cu 30—40 procente și județele Iași, Roman, Vaslui, Falcu și Tutova cu 20—30 procente pagubă.

Statul ajută pe agricultori cu grâu de sămânță

Statul miniștrilor și-a dat învoirea, ca să se dea Băncii Naționale o sumă de 46 milioane Lei, din care să se cumpere și să se împărțească grâu de sămânță în 42 de județe ale țării, unde grâul a fost atăcat mai mult de rugină.

Se va cumpăra grâu de cel mai bun, atât din recoalta anului trecut, cât și din recoalta anului acestuia. Prețul se va socoti după prețul zilei, ținându-se seamă de greutatea la hectolitru, care nu poate fi mai mică de 74 kgr.

Sămânța se va împărți din magazia Camerei de agricultură, triorată și saramurată — împietrită. Sa va plăti cu bani gata sau și cu grâu mai slab, de aceeași valoare.

Agricultorii, cari au lipsă de sămânță mai bună, trebuie să se înscrie cât mai din vreme la Camera de agricultură, plătiind a patra parte din prețul seminței, socotit la 4—5 lei de kgr. sau în bani sau cu grâu mai slab din recoalta lor.

Școli agricole de tip american

Școlile agricole de tip american sunt acelea școli, în cari copiii sătenilor frunțași lucrează sub conducerea unui agronom, câte 2—3 jugăre de pământ, cu semințele și uneltele părinților lor, ținând seamă de cheltuieli și folosindu-se ei de câștigul muncii lor.

Camerele de agricultură din fiecare județ, vor începe încă în toamna acestui an să țină la fermele ce au câte o asemenea școală de tip american. Pentru conducerea școlii, Ministerul de agricultură va trimite, câte un agronom, care e în slujba Statului. Acesta va învăța pe copii, câte o săptămână în fiecare lună. El va îndruma cum să lucreze la câmp și în gospodăria părinților, pentru ca să dobândească cunoștințele cele mai bune.

Acesta este un gând foarte frumos și sătenii trebuie să primească cu drag deschiderea școlilor de tip american, fiindcă azi nu mai trebuie să lucreze pământul după chipul cum l-au lucrat moșii și strămoșii. Trebuie să folosească mijloacele cele mai bune, pentru ca pământul să dea roadă cât mai multă și câștig cât mai mare.

Să mai rădem

Povestea purecilor

Intr'o zi, Dumnezeu se plimba cu Sfântul Petru pe pământ.

Pe malul unui râu, în bătaia soarelui, văzuse o femeie care sta culcată pe nisip.

Asta era cea mai leneșă femeie de pe atunci.

— Ia te uită la ea, Doamne, — zice Sfântul Petre, — cum s'a încuibat lenea în femeia asta...

— Las c'o leculesc Eu... — răspunse Creatorul.

Și, făcându-se că scoate ceva din buzunarul hainei, aruncă asupra ei — și zice:

— „Acum nă, mulere, și fă-ți de lucrul...”

l-a aruncat... *purecil*

... Și de-atunci, se zice că mulierea e purecoasă, și-și găsește de lucru, ucigând la... *purecil*...

Comuna Boureni, Dolj.

Cine a albit pe dracu

O femeie și-a luat furca 'n brâu și a plecat să-și caute vițelii ce și-i pierduse pe câmp.

Umblă ea, umblă *zăbăucă* de colo până colo, până dă peste-un *gropan* părăsit și cade 'n el...

Cum spun, a căzut în *gropan* a femeie și acolo un... dracu!

Când se văd amândoi în *gropă* adâncă răcoroasă, — vorba aia: „ca femeia cu dracu”, — s'a pus femeia cu *gegala* pe el: *taca-tăca, taca-tăca!*.. Că el i-ar fi făcut pocinogul...

— Tu, drace, tu m'ai făcut să cad în *gropan* de n'o să mai pot leși curând de-ai, și-o să mi-se piardă vițelii...

— Cum; da ce și-am făcut eu? M'ai văzut pe mine că te-am tras aici?...

— Nu; dar tot a fost *ceva* de-al tău de m'a făcut să cad aici.. Tu și tu drace...

Și cum zicea așa, se tot bagă pe el, ca și cum ar fi fost gata să-l lă în pene...

Dracul, de frică săracul, s'a tot vârat într'un colț, s'a tot vârat, pân' a început să sbiere:

— Alergați lume-țară.. Alergați de mă scoateți!..

N'a alergat nimeni, că n'avea cine, — căzuse noaptea, — și a tot strigat el până'n vărsatul zorilor, când lese lumea la muncă...

Și iar:

— *Chirrrau! Chirrrau! Chirrrau!* — dracul din *gropan*...

Lumea aude *chirritură* și dă fuga acolo; când, ce să vadă? O femeie îi dă de zor cu *gegala* pe-un... biet drac și gata gata cu furca să-l scoată ochii! Și el sârmanul se tot înghesuță într'un colț, unde-l vârase de când căzuse acolo...

Cum vede dracul pe-un om la gura *gropanului*, îl zice:

— Scoate-ți-mă de aici, oameni buni, că ia-te uită..

— Ei ce? — îl întreabă Românul.

— Nu vezi?... Că de când a căzut mulierea asta aici, m'a albit de-o parte cu *gegala* ei...

— Și-acum ce vrei dela mine?

Scoate-ți-mă că de unde nu, are să vă rămână dracul alb și sunteți de râsul lumii...

Și... poate că l-o fi scos.. pe-amândoi, că eu nu știu...

... Și ci-că de-atunci a rămas vorba că „femeia a albit pe dracu' pe-o parte și pe bărbat pe amândouă...”

— De ce pe bărbat pe-amândouă? — întreb eu.

— Pentru că, cu el trădește o vlață întreagă!...

N. I. Dumitrașcu.

Redactor: IULIU MAIOR.

Primăria comunală Chesler

No. 1126—932

Publicațiune

Se aduce la cunoștința celor interesați, că în ziua de 10 Octomvrie 1932 ora 10 a.m. se va ținea licitație publică, pentru edificarea ferăriei comunale. Licitația se va ține la primăria comunală Chesler, unde se pot vedea și condițiunile de licitație, în oarele oficiale.

Valoarea lucrărilor de pe deviz este de Lei 1600. Garanția este de 60% din valoarea lucrărilor după deviz.

Chesler, 6 Septemvrie 1932.

(101) 1—1

PRIMĂRIA COMUNALĂ

Primăria comunei Unirea Județul Turda

No. 972—1832 A.

Aviz

Se aduce la cunoștință generală, că în ziua de 1 Octomvrie 1932 se va ține în comuna Unirea (Vințul de sus) jud. Turda, un nou târg de vite, care se va ține pe viitor regulat în fiecare an la 1 Octomvrie de vite și 4 Octomvrie de marfă.

(1—1) 100

PRIMĂRIA

Livrăm cuptoare de teracotă, căminuri, cuptoare pentru fiert, după cele mai noi fazoane.

Primum tot felul de reparaturi și reclădiri de teracote vechi, pe lângă răspundere. Obducem pereții cu faianșă, pe lângă prețurile cele mai moderate.

Porubsky & Uhlár

Mediaș, Str. Moara Mare Nr. 2.

(1—3) 102

In toată vremea

să ne îngrijim de mântuirea sufletelor noastre, ceace mai ales prin citirea cărților creștinești putem ajunge.

Citiți așadară

„Cărțile Bunului Creștin”, cari apar la Blaj, sub îngrijirea părintelui profesor Iuliu Maior.

Iată numerii apăruiți până acum:

Nr. 1, 2 și 3 s'au epulzat (s'au vândut toți), No. 4. Darul lui Dumnezeu, ne arată cum putem deveni fii și moșteni ai împărăției cerurilor. Cărticica cuprinde 64 pagini și se vinde cu 6 lei.

No. 5. Adevărata fericire, ne arată cum putem fi fericiți aici pe pământ, și mai ales în lumea cealaltă. 64 pagini, prețul 6 lei.

No. 6. Taina Spovedaniei, ne dă toate îndrumările de lipsă pentru ca să putem face o spovedanie bună și cum se cade, conținând și o oglindă sufletească, din care ne putem cunoaște păcatele. 116 pagini prețul 15 lei.

No. 7. Tălcuirea apostolilor din Duminecile de peste an, este o broșură fără de care nu putem înțelege apostolii pe cari li cetește cantorul. Broșura are 400 pagini și se vinde cu 50 lei.

No. 8. Legea strămoșească, ne arată care este legea cu adevărat strămoșească a neamului românesc. Această broșură nu poate lipsi de pe masa nici unui român. Are 116 pagini și se vinde cu 15 lei.

No. 9. Tălcuirea Evangheliilor din toate sărbătorile de peste an, nici nu mai trebuie recomandată. Trebuie să o aibă fiecare creștin care cercetează biserica. Cuprinde 212 pagini și se vinde cu 25 lei.

No. 10. Tălcuirea apostolilor din toate sărbătorilor de peste an, în care tot creștinul află explicații apostolii, cari sunt mai greu de înțeles. 171 pagini, prețul 20 lei.

No. 11. Taina tainelor: sfânta cuminecătură, de care nu se poate lipsi nici un creștin care se cuminecă cel puțin odată la an, dupăcum nu se poate lipsi de No. 6, care este Taina Spovedaniei, celce vrea să se spovedească. 96 pagini, prețul Lei 8.